పట్నం పురాణీ తలపోటు

ఆ రోజు ఆదివారం.

అష్టమి, అర్ధరాత్రి, పన్నెండుదాటి పది నిమిషాలైంది. అష్టమి చంద్రుడు అతికష్టంగా డ్యూటీకి వచ్చి పెందలాడే లీవు తీసుకొని పోయేడు.

పిల్లగాలులు చల్లగా, చలిగా తగుల్తున్నాయి.

అది చీకటి రాత్రో వెన్నెలరాత్రో తెలీకుండా చీకటి, వెన్నెల కలిపి నేసిన కలనేత కోకలా ఉంది ఆకాశం.

వయసు వేడిలో చంద్రుడితోపాటు చిందులాడిన చుక్కలు చంద్రుడు పోగానే చలి గుర్తుకొచ్చి కాబోలు గడ గడ వణికి పోతున్నాయి.

మోడెల్లో వారి ఊలు దుప్పటిలా దిగింది యింతలో ఓ నల్లమబ్బు.

అప్పటివరకు చంద్రుడికి కన్ను కొడుతున్న నక్షత్రాలు మబ్బు దుప్పటికోసం కలబడి కొట్టుకుంటున్నాయి, మార్చి మార్చి కప్పుకుంటున్నాయి.

మొత్తంమీద ప్రపంచం, ప్రకృతి అంతా నిశ్శబ్దంగా నిద్రపోతోంది. ఎటొచ్చీ నిశ్శబ్దంగానే వున్నా - నిద్రపోనివి ఊరికి ఒక చివరున్న బంగళా, రెండో చివరున్న స్మశానం.

ఊరికి కొంచెందూరంలో కాస్త మెరగ్గావున్న స్థలంలో వున్న ఆ బంగళా వేటకొచ్చిన రాజుగార్లా గంభీరంగానూ, దర్జాగానూ వుంది.

భయంతో చేతులు కట్టుకొని బాబుగారి ముందు నిల్చున్న బానిసల్లా వున్నాయి ఊర్లో అక్కడక్కడున్న పాకలు.

రాజుగారు వేటాడి తెచ్చిన మృగాల్లా వున్నాయి ఆ పాకలమధ్య పెంకుటిళ్ళు.

స్మశానంలో మంటలేగాని మనుష్యుల్లేరు.

బంగళాలో మనుషులు మంటల్ని మింగేసిన వాళ్ళలా గాబరాగా ఉన్నారు.

వాళ్ళు అసలు మనుషుల్లా కాకుండా దెయ్యాల నీడల్లా తిరుగుతున్నారు.

బిగుసుకొని పోయిన వాళ్ళ మొహాలు చూస్తుంటే బహుశా ఆ బంగళా మరో నిమిషంలో పేలిపోతుందేమోనన్న భయం వేస్తుంది.

ఆ భయానికి ఒంట్లో వున్న రక్తం అంతా నీరై పోయి నట్టు అందరూ పాలిపోయి ఉన్నారు.

బంగళా అంత విశాలంగా వున్నా పక్కవాడి ఊపిరి తోనే ప్రాణం పోసుకుంటున్నట్టు ఒకడి మొహంలో ఒకడు మొహంపెట్టి అర్థంకాని ప్రశ్నార్థకాలు వేసుకుంటున్నారు.

అసలెవరు వీళ్ళంతా?

ఇంకెవరు! జమీందారు రామనాథంగారి దాస జనం.

వాళ్ళంతా అలా భయంతో వణికిపోతున్నారేం?

పక్కనున్న అడివిలోంచి పెద్ద పులో,సింహామో తప్పించుకు వచ్చెయ్యలేదు కదా!?

బావుంది, పక్కన అడివే లేందే!

పక్కనున్న ఒక్క సముద్రం ప్రశాంతంగా ఉందే.

మరి?

"ఓలమ్మ. పాపం, ఆయమ్మకి ఒకటే తల పోటంట. కన్నెత్తి చూళ్ళేక పోతన్నాది. వన్నెత్తి మాటాళ్ళేక పోతన్నాది. అదేం మాయదారి తలపోటో, ఏటో ఆయమ్మకే రావాలా?" పక్కవాడి చెవిలో బాధపడిపోతోంది పనిమనిషి ముత్యాలు.

"ఉష్" మాటాడొద్దన్నట్టు పాములా బుసకొట్టేడు పావలా మొహం పెట్టుకున్న పక్కవాడు.

అప్పటికి అరగంటనుండి కాబోలు పద్మావతీదేవిగారు తల నొప్పితో తల్లకిందులై పోతున్నారు. పాపం! ఆవిడక్కడికి ఆ సాయంత్రమే వచ్చేరు, భర్త రామనాథంగారితో కలిసి.

రామనాథం గారంటే, పట్నంలో ఒక "త్రీ స్టార్" హోటలు, రెండు ఎ. సి. థియేటర్లు, మూడంతస్తుల మేడవున్న ఒక పెద్ద ఆసామి. ఇవిగాక ఆయనకింకా చాలా వ్యాపారాల్లో చాలా రకాల పేర్లున్నాయి.

వారి తాతగారిది-వారి పేరూ రామనాథంగారే- యీ పల్లెటూరే, వారు 500 ఎకరాల మొగాసాదారు. ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే ఆ ఊరిని కేంద్రంగా తీసుకొని ఓ ముప్ఫైమైళ్ళ దూరంలో ఒక సున్నా చుడితే ఆ లోపలున్న భూములు, మనుషులు, చెట్లు, గట్లు, కుక్కలూ, కాకులూ, ఆస్తులూ, ఆడవాళ్ళూ అన్నీ వారివే! వారి తదనంతరం వారి కుమారుడు - అంటే రామనాథంగారి తండ్రిగారు పట్నానికి మకాం మార్చేసేరు తండ్రిగారి ఆస్తిలో అరంగుళం భూమి గాని, అర్ధరూపాయి డబ్బుగాని తరగకుండా పట్నంలో ఉల్లి పాయల వ్యాపారం చేసేరు. పట్టినదల్లా పంచదారై పోయింది. ఉల్లిపాయలు రెండు పంచదార మిల్లులైపోయేయి.

అందుకే కాబోలు ఉల్లి చేసిన మేలు తల్లికూడా చెయ్యదంటారు.

కాని ఏం లాభం? ఉల్లిపాయల్ని వదిలి పంచదారని చేపట్టారు. చివర కాయన షుగర్ కంప్లైంటుతోనే కాలం చేసేరు.

ఇప్పటి రామనాథంగారు తండ్రిగారి పంచదారను హోటళ్ళలోకి,సినీమా హాల్సులోకి మార్చేసేరు. వారి భార్య పద్మావతీదేవి. కాపరాని కొచ్చేసరికి ఆమెకి 20 ఏళ్ళు, 200 కాసుల బంగారం, 80 పౌన్ల బరువు ఉండేది. ఇప్పుడామెకి 40 ఏళ్ళు, 2000 కాసుల బంగారం, 180 పౌన్ల బరువూ ఉన్నాయి. పెళ్ళయినప్పటినుంచి ఆవిడని రామనాథంగారు

ఎ. సి. మేడల్లోనే పెంచేరు. ఏ మాట కామాటే చెప్పాలి. బంగారాన్ని రామనాథంగారు పెంచినా, కాలం వయసుని పెంచినా, పెరిగిన నూరు పౌన్ల బరువునీ ఆవిడే స్వంతంగా కేవలం ఐస్ క్రీముతోటీ, యాపిల్ జ్యూస్‌తోటీ పెంచింది.

రామనాథంగారి అయిదు ప్రాణాలూ ప్లస్ ఒక మానం ఆవిడే. ఆవిడకి పుట్టినప్పటినుంచి పట్టు అంటే ఎంతో ప్రేమ. పట్టు చీరలు, పట్టు పరుపులు, పట్టుదుప్పట్లు ఒక టేమిటి? రామనాథం గా రావిడని పట్టు మనిషిగానే తీర్చిదిద్దేరు. ఆవిడ ఎప్పుడు చూచినా సరే పాలతో స్నానం చేసినదాన్లా తెల్ల తెల్లగానూ, పట్టు పరుపులా మెత్త మెత్తగానూ వుంటుంది.

తన స్వంతానికి రామనాథంగారు ఇండియన్ కారే కొనుక్కున్నా, ఆవిడకి మాత్రం ఫర్లాంగు పొడవు ఫారిన్కారు కొన్నారు. పాపం, డ్రైవరు మాత్రం ఫారిన్ వాడు దొరకలేదు. అయితేనేం, ఆవిడ గదిలో ఫ్రాస్ట్ ఫ్రీ ఫ్రిజ్ ఫారిన్‌ది, అందులోని బాటిల్స్ ఫారిన్‌వి. సాధారణంగా అందం, ఐశ్వర్యం వున్న వాళ్ళకి పిల్లలుండరు. కాని పద్మావతీ, రామనాథాలకి ఏ నోములూ నోచకుండానే,ఏ పాములకీ పాలు పోయకుండానే అమ్మాయి పుట్టింది. ఇప్పుడా అమ్మాయి ఎంచక్కా అమెరికాలో ఉంటోంది. అల్లుడు ఇంగ్లండులో ఆటోమొబైల్ ఇంజనీయరు.

మరింక ఆవిడకేం తక్కువ?

ఊపిరి పీల్చుకోవడం మినహా ఆవిడ ఏ పనీ స్వంతంగా

కోసుకోనవసరంలేదు అయినా అదేమిటోగాని ఆవిడ పట్టు మని పది మెతుకులుకూడా తినలేదు తింటే కడుపు నొప్పి, పొలమారడవ్వూను.

పట్టుమని పది అడుగులు నడవలేదు.

నడిస్తే గుండె దడ, ఆయాసం, జారి పడిపోవడం. పోనీ ఏ పనీ చెయ్యకుండా కూర్చుందావన్నా పది నిముషాలు కూర్చుంటే కాళ్ళూ చేతులూ తిమ్మిరెక్కిపోతాయి.

వారికేం డబ్బు కొదువా?

పలుకుబడి తక్కువా?

ఢిల్లీ మొదలు, వెల్లూరువరకు దేశంలో ఎన్నో పెద్ద హాస్పిటల్సు తిరిగేరు. పెద్ద డాక్టర్లు అనుకున్న వాళ్ళందర్నీ చూసేరు. కాని ఫలితం జబ్బులు జబ్బుల్లాగే వున్నాయి. ఆ మధ్య వెల్లూరులో కాబోలు ఒక డాక్టరు "ఈమెకు శారీరకంగా ఏమీ జబ్బు లేదనిపిస్తోంది. గాలి మార్పు ఎంతైనా అవసరం, కొన్నాళ్ళపాటు ఏ స్విట్జర్లండు తీసికెళ్ళండ"ని వెయ్యి న్నూటపదహార్ల సలహా యిచ్చేడు.

జబ్బేమీ లేదన్నందుకు మొదట అతనిమీద కోపం వచ్చినా స్విట్జర్లండు వెళ్ళమన్నందుకు సంతోషం కలిగింది పద్మావతీదేవికి.

కాని ఏదీ! ఎప్పుడు వెళ్దామనుకున్నా ఏవో వ్యాపారపు గొడవలు అతన్ని కదల నివ్వడంలేదు. ఆఖరికి కాశ్మీరు, ఊటీ, సిమ్లా, వగైరాలు కూడా విసుగొచ్చేశాయి. అంచేత ఏదో

కొంతైనా ఛేంజ్ కోసమని పల్లెటూర్లోని తమ తాతలనాటి బంగళాని పదివేలు పెట్టి పదిరోజుల్లో రీమోడల్ చేయించి, వీకెండ్సుల్లో వద్దామనుకున్నారు. స్విట్జర్లండులోలాగ మంచు కొండలు లేకపోయినా యిక్కడున్న పొగమంచు గుట్టల్లోనే సరిపెట్టుకుందామన్న సదుద్దేశంతో యీ మారుమూల పల్లెటూరికి వచ్చేరు.

నిన్న సాయంకాలం అనగా బయలుదేరేరు. దూరం ముప్పై ఫ్మైళ్ళే అయినా మూడుగంటలు పట్టింది యీ ఊరు చేరడానికి.

కారైతే ఫారిన్ దే. కాని ఏం లాభం? రోడ్లు ఇండియావి. పెధవ డర్టీ రోడ్స్, ఫిల్దీ పీపుల్.

కారైతే ఫారిన్ది కొనుక్కుంటాం గాని, ఫారిన్ రోడ్లెక్కడ వేయించుకుంటాం. సరే వేయించుకుటాం— నాగరికత అంటే తెలీని యీ జనం సక్రమంగా వాడతారా? అందుకే అలనాడు తుగ్లక్ రాజధానిని ఢిల్లీనుండి దేవగిరికి మార్చి, రీమోడల్ చేసి అక్కడి ప్రజలతో విసిగిపోయి, కల్చర్ తెలిసిన ఢిల్లీ ప్రజలనే దేవగిరికి రమ్మన్నాడు. ఇక్కడి మనుషులకీ, పశువులకీ బొత్తిగా రోడ్ సెన్స్ వున్నట్లులేదు. సీజను కాబోలు రోడ్డు పొడవునా చెరుకు బళ్ళే. ఆ రోడ్డుమీద ఎన్ని గతుకులున్నాయంటే కూర్చున్నది కార్లో అయినా, పడవమీద కూర్చొని పర్వతాలమీద పోతున్న ఫీలింగ్ వస్తుంది. ఆ రోడ్డు

మీద కొత్తకారుగాని నాలుగుసార్లు తిరిగితే చాలు, లారీగా మారిపోతుంది. రామనాథంగారు తల్చుకుంటే తెల్లారేసరికి సిమెంటు రోడ్డు వేయించగలరు. కాని వేయించరు — దానికి చాలా కారణాలున్నాయి.

రోడ్డుమీద రామనాథంగారి కారు పడవలా ఊగుతోంది. గుంటల్లో పడ్డప్పుడు కారు గట్టుమీదపడ్డ చేపలా గెంతుతోంది- అందులో కూర్చున్నది గర్భిణీ స్త్రీయే అయితే ఎక్స్‌పెక్టెడ్ డేట్ ఆఫ్ డెలివరి అనెక్స్‌పెక్టెడ్‌గానే- ఇప్పుడే వచ్చేస్తుంది. ఎలాగైతేనేం గతుకులూ గండాలుదాటి జీవాల్ని బంగళా చేర్చేరు. వేడి వేడి నీళ్ళలో చందనం అత్తరు వేసుకొని స్నానం చేసిన తరువాత పద్మావతీదేవిగారికి పోయిన ప్రాణం తిరిగి వచ్చినట్టయింది. కొంత హాయి అనిపించి హమ్మయ్య అనుకోవడం, పిడుగుపాటులా తలనొప్పి రావడం ఒక్కసారే జరిగిపోయేయి.

అంతే—రామనాథంగారి మనసంతా వికలమై పోయింది. ఆయనలో పుట్టకూడని పుట్టు కురుపులా వైరాగ్యం పుట్టుకొచ్చింది.

ఇంత డబ్బు, ఇన్ని ఫాక్టరీలు ఇంతమంది నౌకర్లు దేనికి? ఆఫ్టరాల్ యీ తలనొప్పి తగ్గించలేకపోతే- ఛీ! పోతాను. ఇవన్నీ అమ్మకొని ఫారిన్ పోతాను. అక్కడే సెటిలై పోతాను.

కాని అంతవరకు యీ తలనొప్పి తగ్గించేదెలా?

అక్కడేదో వుంటుందనుకొని పరుగు పరుగున ఎత్తైన కొండెక్కి అంత ఎత్తూ దిగాలే అని దిగులుగా కూర్చున్న కుర్రాడిలా వుంది ఆయన పరిస్థితి.

ఆయనకి ఆ ఊరంతా వింతగావుంది. పశువులకీ, మనుషులకీ తేడా వున్నట్టులేదు. ఆఊర్లో వున్నది పశువుల డాక్టరో మనుషుల డాక్టరో తెలీదు. అందరికీ ఒకడే డాక్టరుట. అతను కూడా ఆసాయంత్రమే పక్కనున్న పల్లెటూరికి ఏదో అర్జెంటు కేసుమీద వెళ్ళేడు తెల్లారేవరకూ రాడు.

"పోనీ కార్లో వెళ్ళి క్షణంలో తీసుకొని రావచ్చునే."

"చిత్తం. ఆ ఊరు ఎడ్లబండి తప్ప ఏదీ వెళ్ళదు బాబుగోరూ"

పద్మావతీదేవిగారు రామనాథంగార్ని, బాధనీ భరించలేక పోతున్నారు.

రామనాథంగారు ఆవిడ బాధ చూడలేకపోతున్నారు. మరో అరగంటలోగా ప్రపంచం అంతా గాలించైనా సరే ఒక డాక్టర్ని తేకపోతే అందరి ఉద్యోగాలు పీకేస్తానని నౌకర్లకి, గుమాస్తాలకి వార్నింగిచ్చేరు.

అదిగో, అందుకే వాళ్ళంతా భయంతో బిగుసుకు పోయేరు.

ఎవ్వరికీ ఏం పాలుపోవడం లేదు. పాలుపోయినవో నౌకరు ఓ గ్లాసుడు వేడిపాలు తెచ్చిచ్చేడు.

ఆవిడ విసిరికొట్టింది.

"యీాది మొగన బడ్డీ కొట్టుకాడ తలపోటు మాత్తర్లు అమ్ముతాడు. అవి బట్టుకొస్తే" అని ఒక బ్రిలియంట్ అయిడియా వచ్చింది ఒక పదిహేనేళ్ళ పనిపిల్లకి.

"సీ ఒల్లకో అమ్మగోరనుకున్నావా? పకీరు పెళ్ళామనుకున్నావా? ఆఖరికి పదిపైసల బిళ్ళలకే తలనొప్పి తగ్గుదేటి? బతికి బాగుపడాలనుంటే యిలాటి ఎదవ మాటలాడక ఒల్లకో" అని కసిరేడు పక్కనున్న పకీరుగాడు,

అయితే మేనేజరు మంగపతి మాత్రం పిరికివాడుకాడు. అతని బుద్ధి పాదరసం లాటిది. అవసరాన్ని బట్టి ఎంత ఎత్తైనా పెరుగుతుంది. అతను పాతికేళ్ళనుంచి ప్రభువు వారి కొలువులో వుండి యిలాంటి గండాలెన్నో దాటేడు.

పాదరసం మరీ పెరిగి బుర్ర బద్దలౌతుందనేమో, భుజం మీాద తువ్వాలు బుర్రకి చుట్టుకొని ఊర్లోకి బైల్దేరేడు. ఏదైనా ఉపాయం దొరక్కపోతుందా అని.

చాలాసేపటి వరకు అతనికి ఉపాయం దొరకలేదు. డాక్టరూ దొరకలేదు.

వీధులన్నీ నిర్మానుష్యంగా వున్నాయి.

పద్మావతీదేవి బాధ తెలీక నిద్రపోతున్న ఊరుని చూసి మహా చెడ్డ చికాకేసింది మంగపతికి.

ఎక్కడో దూరంగా ఒక కుక్కపిల్ల మాత్రం చచ్చిపోయిన తల్లిని తల్చుకొని ఏడుస్తోంది.

మంగపతి మతిలేనివాడిలా వీధులన్నీ తిరగడం ప్రారంభించేడు.

పల్లపు వీధిలోని పాపారావు పెద్దకొడుకు పట్నంలో డాక్టరీ చదువుతున్నాడు. అతనుగాని శలవలకి వచ్చేడేమో!

పరిగెత్తికెళ్ళి పాపారావుగారి తలుపు కొట్టేడు. పాపారావుగారున్నారు కాని వాళ్ళబ్బాయి లేడు. పైవారం గాని రాడు.

పైవారం వరకు ఆవిడ తలనొప్పి సంగతేమోగాని, తను బతికుంటే కదా!

మళ్ళీ పిచ్చెత్తినవాడిలా రోడ్లన్నీ పచారు చేస్తున్నాడు మంగపతి.

అప్పుడే ఇరవై నిముషాలై పోయింది.

కాలం పరిగెడుతోంది.

మంగపతి మాత్రం నిలిచిపోయేడు.

అలా నిల్చిపోయిన అతనికి ఎడారిలో ఎండమావిలాంటి ఆశారేఖ కూడా కనిపించక దాహంతో దేహం చాలిస్తున్నవాడికి ఎదురుగా ఒయాసిస్సులా — ఎదురింట్లో గేటు మీద నల్లటి బోర్డు కనిపించింది.

అప్రయత్నంగా కళ్ళజోడుతీసి కళ్లు చిట్లించి చూశాడు.

ఏవో తెల్లటి అక్షరాలు నక్షత్రాల్లా మెరుస్తున్నాయి.

దగ్గరికెళ్ళి వాటిని విడివిడిగానూ, కలిపీ గుణించగా మొత్తం డా॥ ధర్మారావు అని తేలింది.

అమావాస్యనాడు పున్నమి చంద్రుణ్ణి చూసినట్లు ఫీలయ్యేడు,

నెలాఖరు రోజుల్లో లైటులేని సైకిలు దొరికిన బీటు కానిస్టేబుల్లా సంతోషంతో పొంగిపోయేడు.

ఆగిపోయిన గుండె తిరిగి కొట్టుకుంటోంది.

అమాంతం వెళ్ళి ఆ ధర్మారావుని కౌగిలించుకొని ముద్దుపెట్టుకోవాలనిపించింది. అరక్షణం ఆలశ్యం చెయ్యకుండా గబగబా ఆ ఇంట్లోకి పరిగెత్తాడు.

ఏమదృష్టం!!

ఆఇంటి తలుపులు తీసేవున్నాయి.

ధర్మారావుగారు కూడా ఉన్నారు. మంచంమీద పడుకొని ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటున్నారు. పుస్తకం సైజు కూడా మెడికల్ పుస్తకం అంతే వుంది.

హఠాత్తుగా అర్ధరాత్రి తన ఇంట్లో ప్రవేశించిన మంగపతిని చూసి ఆయనకి ఏమీ అర్థంకాలేదు. దొంగఅయివుండడు ఎంత తెగించిన వాడైనా అలా లైటు వేసివున్న ఇంట్లోకి అంత అర్జంటుగా ఏదొంగా పరిగెత్తడు. ఆయన ఆ ఊరొచ్చి ఆర్రోజులే అయింది. అంచేత యింకా ఎవర్కీ తెలీదు.

"ఎవరు మీరు? ఏం కావాలి?" అన్నారు పుస్తకం మూసివేస్తూ.

మంగపతి సంతోషంతో నోటమాట రావడం లేదు. ఆలశ్యంచేస్తే శాశ్వతంగానే రాదు. తన మూగతనానికి తననే

తిట్టుకుంటూ ధర్మారావు గారిని తనతో రమ్మన్నట్లు సంజ్ఞ చేసి పక్కనున్న కూజాలోని నీళ్ళు గ్లాసులో పోసుకోకుండా కూజాతోనే గటగటా తాగేసేడు. ఎదురుగా స్టాండుమీాదున్న పర్సుతీసి ధర్మారావుగారికిచ్చేడు తోడుక్కోమన్నట్టు.

ధర్మారావుగారు తోడుక్కున్నారు.

క్షణం ఆలశ్యం చేస్తే దక్కడేమో అన్నట్టు అతని చెయ్యి పట్టుకొని లాక్కుపోవడం ప్రారంభించేడు. ధర్మారావు గారికి భయం వెయ్యకపోయినా ఆశ్చర్యం వేసింది. తోవలో సంతోషం షాక్ నుంచి తేరుకున్నాక చెప్పేడు మంగపతి, పద్మావతీదేవిగారి తలనొప్పి వైనం.

"నేను..." ఏదో అనబోయేరు ధర్మారావుగారు.

"బాబ్బాబు— మీారేం చెప్పకండి. ఈగండం గడిపే రంటే నాకు పుట్టబోయే పిల్లకి మీాపేరే పెట్టుకుంటాను, (పుట్టబోయే పిల్లలు ఇప్పటి కాయనకి చాలామంది పుట్టేరు) రామనాథంగారి సంగతి తెలీదుగాని నేను మాత్రం స్వయంగా వెయ్యిన్నూటపదహార్లు యిచ్చుకుంటాను.

ఇద్దరూ బంగళా చేరేసరికి గడువు కింకా అయిదు నిమిషాలే వుంది. ధర్మారావుని చూసిన నౌకర్లు భగవంతుడు ముందు భక్తుల్లాగ భక్తితోను, భయంతోను దణ్ణాలు పెట్టేరు. మంగపతికి కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా నమస్కారం చేశేరు. ధర్మారావుగారి కిదంతా తమాషాగాను, కొత్తగానూ వుంది.

అదేవిఁటి తలనొప్పా? భూకంపమాా?

వాళ్ళు వెళ్ళేసరికి పద్మావతీదేవి పందిరి మంచంపైన పట్టుపరుపులమధ్య పట్టపు ఏనుగులా పడుకొని వుంది. ఆవిడ కాళ్ళదగ్గర ఏనుగుమీంచి పడిపోయిన మావటివాడిలాగ తల పట్టుకొని రామనాథంగారు కూర్చున్నారు.

ధర్మారావుగార్ని చూసిన పద్మావతీదేవి లేవటానికి ప్రయత్నించినా శరీరభారమో, శిరోభారమో గాని ఆవిడని లేవనివ్వలేదు. అంచేత ఆవిడ అతనివేపు చూసి వీక్‌గా నవ్వేరు.

ధర్మారావుగారు ఆవిడ నవ్వుకి జవాబుగా అభయం ఇస్తున్న ఆపద్బాంధవుడి నవ్వొకటి నవ్వి, "ఏం ఫరవాలే" దన్నట్లు రామనాథంగారి భుజం నిమిరి-

"ఏమిటమ్మా బాధ" అనడిగేరు. అంతకంటె ఎక్కువడిగితే కోపం వస్తుందేమోనని.

"విపరీతమైన తలనొప్పి" అని రామనాథంగారే సమాధానం చెప్పి "కదూ పద్మా" అని కూడా కలిపేరు- కాదేమోనన్నట్టు.

"అవునంతే" అన్నట్టు తల ఊపేరు ఆవిడ.

"ఇంకేవైనా ఉన్నాయా?" కొంచెం ధైర్యం చేశారు ధర్మారావుగారు.

పద్మావతీదేవిగారి మొహంలో కొంచెం విసుగును కనిపెట్టిన రామనాథంగారు "మీరెక్కడ చదివేరు డాక్టర్!" అన్నారు.

"లండన్‌లో."

ఫారిన్ డాక్టరన్నమాట! పద్మావతిగారి మొహం తిరిగి వికసించింది.

ఏదో చెప్పాలన్నట్టు పద్మావతీదేవిగారి పెదిమలు కదలబోయేయి. ఈలోగా రామనాథంగారు "నువ్వూరుకో పద్మా మళ్ళీ గుండె దడ, ఆయాసం వస్తాయి. నేను చెప్తానులే" అని ఆవిడని అనునయించి "నిల్చునే వున్నారు, కూర్చోండి డాక్టర్ అదేవిటోగాని ఆ గదిలోంచి ఈ గదిలోకి నడిస్తే గుండె దడ అంటుంది. మేడ దిగితే నీరసం అంటుంది. షీ యీజ్ వెరీ డెలికేట్. ఈమధ్య వెల్లూరు, ఢిల్లీ అన్నీ తిప్పేశాను. తలనుంచి పాదం వరకు అన్ని టెస్టులూ చేశారు, జబ్బేమీ కనిపించలేదంటారు. అఫ్‌కోర్స్ నాకు మనడాక్టర్ల మీద నమ్మకంపోయింది. మీరేం అనుకోకండి - యిలా అంటువ్నానని. అందుకే రష్యాకో, అమెరికాకో తీసుకొనిపోదామనుకుంటున్నాను" అని ధర్మారావుగారి అభిప్రాయం కోసమన్నట్టు ఆగేరు.

ధర్మారావుగారేం అన్లేదు, కాని అంతవరకు ఉదయం ఎనిమిదిగంటల ఎండకే వాడిపోయిన గులాబిలా వున్న పద్మావతిదేవిగారి మొహం రామనాథంగారి మాటలతో మంచులో తడిసిన మల్లెపువ్వులా వికసించింది. అంతలోనే తలనొప్పి జ్ఞాపకం వచ్చి మళ్ళీ ముడుచుకుపోయింది.

పద్మావతీదేవిని అమెరికాకో, రష్యాకో తీసికొని వెళ్ళ

ఉంపై తన అభిప్రాయం చెప్పకుండా "నాతో ఎవరినైనా పంపండి. మందిస్తాను" అంటూ లేచేరు ధర్మారావుగారు.

వెంట వెళ్ళేడు మంగపతి.

* * *

మర్నాడు పొద్దున్నే కొంచెం ఆలస్యంగా నిద్రలేచిన ధర్మారావుగారు వరండాలో కుర్చీలో కూర్చున్న మంగపతిని చూసి ఆశ్చర్యపోయేరు. తరవాత చిన్నగా నవ్వుకున్నారు.

ఉపోద్ఘాతం లేకుండా మంగపతే ప్రారంభించేడు. "మా బతుకులు నిలబెట్టేరు. మీ ఋణం మేము తీర్చుకోలేం. కాని ఏదో మా శక్తి..." అంటూ సంచిలోంచి అరటిపళ్ళు, తమలపాకులు తీసి టేబిలుమీద పెట్టి, ఒక కవరు అతని చేతిలో పెట్టేడు.

ధర్మారావుగారు కవరుతీసికోకుండానే నవ్వుతూ "ఎలా వున్నారు ఆవిడ?" అన్నారు.

"బ్రహ్మాండంగా నిద్రపోయేరు. మళ్ళీ ఎక్కడ తలనొప్పి వస్తుందోనన్న భయంతో మే మెవ్వరం నిద్రపోలేదనుకోండి. మీరిది స్వీకరించక తప్పదు. మీరు చేసిన మేలు మీకు తెలీదు. కాదనకండి" అంటూ బతిమాలేడు.

ధర్మారావుగారు తీసికోలేదు. కాని ఎదురుగా కుర్చీలో కూర్చున్నారు. కూర్చున్నాక మంగపతిని ఎగాదిగా చూచేరు.

చూసిన అతనికి జాలేసింది. ఒక మనిషి తలనొప్పిమీద ఇంత మంది బతుకులు ఆధారపడ్డాయా?

వాటే పిటీ?

"చూడండి. మీ పేరేమిటన్నారూ?"

చెప్పేడు మంగపతి.

"మంగపతిగారూ మీరనవసరంగా హైరానాపడకండి. మీ రెవ్వరూ నాకేం ఋణం లేరు. ఆవిడకే జబ్బూ లేదు. డబ్బు ఎక్కువై పోవడం తప్ప-నేనిచ్చినవి రెండు శాకరీన్ టాబ్లెట్లు. ఇంతకీ నేను డాక్టర్నికాను యూనివర్శిటీలో బోటనీ ప్రొఫెసర్ని, కలవలకని వచ్చేన. అంతే" అంటూ కవరు తీసి మంగపతి జేబులో పెట్టేశారు డాక్టర్ ధర్మారావు.ఎం.ఎస్.సి. పి, హెచ్. డి. ★